

ACTIVITĂȚILE DE TIP OUTDOOR, O NOUĂ PERSPECTIVĂ ASUPRA ÎNVĂȚĂRII

Profesor, Corogoda Rodica
Grădinița cu Program Prolungit „Micul Print” Rădăuți

Dezvoltarea și modernizarea sistemului de învățământ a devenit o cerință socială stringentă și o condiție indispensabilă, un proces constituit dintr-o suită de acțiuni ce vizează realizarea unei concordanțe a învățământului cu cerințele societății în general, cu transformările fundamentale care au loc în viața socială, în economie, în știință și tehnologie, în cultură etc.

Acțiunii de modernizare îi revine sarcina de a depista mijloacele pedagogice indispensabile perfecționării educației și a transformării ei într-o forță motrice a dezvoltării societății.

În contextul educativ actual, educația de tip outdoor a început să capteze din ce în ce mai mult interesul cadrelor didactice, această formă de educație bazându-se pe învățarea în aer liber. Educația de tip outdoor promovează o idee considerată extrem de valoroasă, în sensul că, oferă copiilor oportunitatea de a experimenta un nou mod de a înțelege lumea și de a învăța.

Contactul direct cu mediul și valorificarea oportunităților de învățare pe care aceasta le oferă reprezintă un fundament al învățării și în cele din urmă al educației.

Apropie întregul proces educațional din interior se poate desfășura la fel de bine și în exterior, în aer liber. Copiii pot socializa, pot învăța să aprecieze natura, pot să-și dezvolte aptitudini științifice și matematice, să-și exerseze percepția senzorială, gândirea și capacitatea motrică, pot asculta o poveste, sau pot foarte bine să-și dezvolte creativitatea realizând lucrări plastice inspirați de mediul înconjurător. Anumite activități specifice ca grădinaritul, jocul cu nisipul sau cu zăpada, jocurile sportive, observările în aer liber pe diferite teme, plimbările, vizitele, excursiile etc. sunt experiențe de învățare mult mai gustate de copii.

Orice zonă din exterior poate deveni interesantă pentru copii: starea vremii din ziua respectivă, schimbarea anotimpurilor, plecarea păsărilor, adierea vântului, mirosul aerului după o ploaie de vară sau al fânului proaspăt cosit, topirea zăpezii, parfumul florilor, zborul fluturașilor, formele pietrelor sau al frunzelor, topirea zăpezii etc. Activitățile care se desfășoară de obicei în interior, pot fi aduse afară și experimentate într-o manieră diferită. În aer liber, activitățile în desfășurare primesc un plus de substanță, culoare, miros și sunet.

Totodată, activitățile de tip outdoor, încurajează curiozitatea despre lumea înconjurătoare prin crearea unor situații de învățare ce oferă teme de reflecție, timp pentru experimentare și instrumente pentru interpretarea a ceea ce a observat.

Pornind de la ideea că activitățile de acest tip nu complică procesul instructiv-educativ, ci, dimpotrivă, duce la optimizarea acestuia, am desfășurat cu preșcolarii numeroase activități în aer liber, într-un mediu relaxant, liber și motivant, în care, pe lângă activitățile recreative, de limbă și comunicare, de însușire a unor cunoștințe matematice și științifice sau de dezvoltare motrică, am inclus și aspecte legate de impactul pe care acțiunile non-ecologice le au asupra mediului sau am desfășurat cu succes activități ce aparțin domeniului estetic și creativ și nu în ultimul rând, aparținând domeniului psihomotric.

Astfel, activitățile de observare („Toamna pe strada mea”, „Copacul”, „Crizantema și tufănică”, „Parcul în anotimpul toamna”, „Natura se trezește la viață”, „Grădinile primăverii”, „Iarnă de poveste”, „Misterele grădinii” etc.) desfășurate în aer liber în diferite momente ale anului, au contribuit la dobândirea de noi cunoștințe elementare despre unele fenomene din natură legată de succesiunea anotimpurilor (căderea frunzelor, ploaie, ceață, înghețarea apei, topirea zăpezii, înmugurirea copacilor și altele). Datorită acestor tipuri de activități, preșcolarii și-au reactualizat și amplificat cantitativ și calitativ reprezentările și cunoștințele însușite în activități anterioare, și-au dezvoltat spiritul de observație și capacitatea de a opera analize, sinteze, comparații, abstractizări și generalizări.

Pornind de la ideea că știința nu trebuie privită ca fiind o disciplină izolată, activitățile de tip outdoor au facilitat prin intermediul operațiilor intelectuale, formarea unor noțiuni și concepte matematice. O piatră, un buștean, o pană, o frunză, o pană pot fi grele sau ușoare. Utilizând materialele existente în natură, manipulând pietricele, frunze, castane, ghinde sau bețișoare, preșcolarii au aplicat conținuturi specifice activităților matematice cu referire la alcătuirea de grupe după criterii date („Alegeți și grupați”, „Joacă-te cu noi”), perceperea unor relații și poziții spațiale („Orientează-te”), de ordonare și seriere („Ordonăm pietricele”), aprecierea globală a cantității („Apreciază corect”), sau numerație („Ne jucăm și numărăm”).

Copiii sunt nerăbdători să aibă acces cognitiv la lumea fascinantă care-i înconjoară, iar limbajul constituie cheia care deschide poarta de acces spre această lume. Prin urmare, problemele de limbă pot fi aduse în fața copiilor pornind de la interesul manifestat de aceștia pentru mediul înconjurător. Povestirile, convorbirile, jocurile didactice sau lecturile desfășurate în aer liber, într-un loc liniștit, au un alt impact asupra copiilor. Pe lângă înlesnirea accesului la cunoașterea unor aspecte legate de plante, fenomene, viețuitoare prin intermediul cuvântului, ele facilitează dezvoltarea psihică a copilului dar mai cu seamă a celor legate de limbă și comunicare.

Lumea e colorată. Culoarea aduce bucurie sau întristează, dezvoltă inteligența și imaginația, asigură un randament superior de muncă, înlătură oboseala și creează o bună dispoziție. Activitățile de tip outdoor pot oferi un cadru generos de activare și stimulare a potențialului creativ; pot stimula posibilitățile de exprimare plastică liberă, spontană a impresiilor și sentimentelor trăite în diferite experiențe de viață. Activitățile de desen sau de pictură („Copacul înflorit”, „Flori surori”, „Petale zburătoare”, „Poveste de toamnă”, „Natura e colorată”, „Culorile primăverii”, etc.) desfășurate în această manieră reprezintă pentru copil, atât funcție de comunicare cât și mijloc de reprezentare a realității înconjurătoare și-i permite să exprime ceea ce vede, simte și dorește, utilizând elemente de limbaj plastic.

Cunoașterea unor aspecte concrete din natură cu privire la fenomenul poluării mediului ambiant le-am realizat numai prin intermediul activităților de tip outdoor, acestea constituind suport pentru formarea unor atitudini și comportamente pozitive față de mediu. Având un triplu rol, cognitiv, formativ și educativ preșcolarii și-au format un comportament ecologic prin interiorizarea unor interese, cunoștințe, deprinderi, sentimente, atitudini etc. Activitățile cu tema „Detectivii curățeniei” – activitate de igienizare, „Natura plânge” – observare, „Să plantăm un copăcel” – plantare, „Sănătatea mediului depinde de noi toți” – distribuire de mesaje sau „Natura înseamnă viață” – poster, sunt doar câteva exemple concrete care au avut ca rezultată o anumită manifestare în impactul cu mediul.

Pe lângă faptul că este sănătos să respire aer curat, copiii învață totul în mod practic, activ, prin experiențe personale și se bucură de libertatea de mișcare a unui spațiu deschis, activitățile de tip outdoor contribuind la conturarea unei zile preșcolare echilibrate.

Bibliografie:

1. Kirsten A. Hansen, Roxane K. Kaufmann, K. Burke Walsh, (1999), Editura Cermi, Iași;
2. ***, (2007), *Metodica activităților instructiv-educative în învățământul preșcolar*, Editura Didactica Nova, Craiova.
3. Borțeanu, S., Brănișteanu, R., Clapou, C., Preda, V. (2016), *Educația outdoor. Material de sprijin pentru educatoare*, Editura Trend, Pitești
4. Tomșa, G., Oprescu, N., (2007), *Bazele teoretice ale psihologiei preșcolare*, Editura V&I Integral, București;